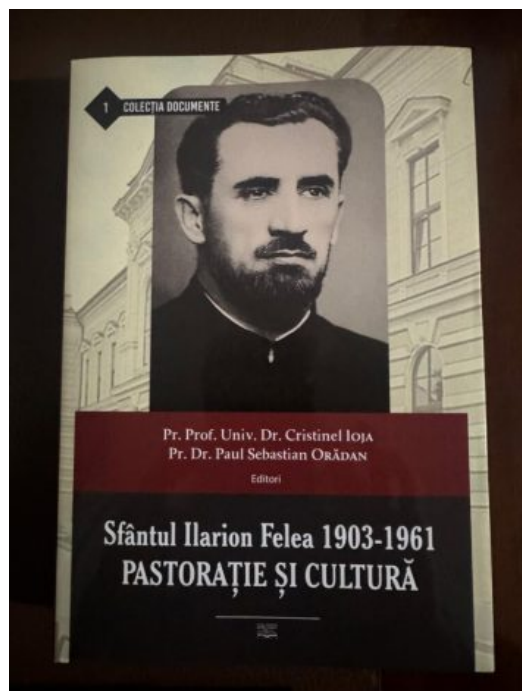

O nouă Colecție lansată de Facultatea de Teologie Ortodoxă din Arad , tipărită la Editura Universității „Aurel Vlaicu”

Facultatea de Teologie Ortodoxă „Ilarion Felea” din Arad, la inițiativa și sub coordonarea Pr. Prof. Univ. Dr. Cristinel Ioja, Decanul Facultății de Teologie Ortodoxă din Arad, a lansat zilele acestea Colecția Documente, colecție apărută cu aprobarea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române și cu binecuvântarea IPS Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului.

Colecția își propune să valorifice documentele de arhivă legate de viața și activitatea profesorilor Institutului și Academiei Teologie din Arad, așadar o colecție axată pe personalitățile ecleziastice ale Aradului din sec. XIX-XX. De la rapoarte de activitate, tabele, recomandări, înștiințări și informări, la adrese, circulare, decizii și corespondențe, colecția pune la îndemâna specialiștilor și a publicului interesat, surse primare de informație, care vor completa și vor lămuri diverse aspecte și problematici legate de misiunea, pastorația și teologia Bisericii din părțile Aradului în contextul politic, social și cultural al ultimelor două secole din mileniul trecut.

Colecția *Documente* este unică în arealul istoriografiei ecleziastice locale, colecțiile de documente publicate până acum axându-se fie pe perioade istorice, fie pe instituții sau evenimente majore. Unicitatea ei o va face vizibilă și utilă în câmpul istoriografiei naționale.

Totodată, colecția se înscrie în tradiția istoriografică locală de valorificare a documentelor de arhivă, începută de reputatul dascăl și istoric Vasile Mangra, în monografia dedicată mitropolitul Sava Brancovici (*Mitropolitul Sava II Brancovici (1656-1680)*, Arad, 1906). Un alt mare istoric și cercetător care a valorificat arhiva eparhială este profesorul Eduard I. Găvănescu, în lucrarea *Mărturie românești din*

Eparhia Aradului în veacul al XVIII-lea, Arad, 1940. Volumele de documente despre Mitropolia Banatului, care au legătură și cu istoria Eparhiei Aradului (I.D. Suciu și Radu Constantinescu, *Documente privitoare la istoria Mitropoliei Banatului*, vol. I și II, Timișoara, 1980), vin să completeze acest câmp de cercetare istorică.

Vasile Popeangă, neobosit și prolific istoric, a publicat mai multe volume de documente din arhivele eparhiale, atât înainte a anul 1989, cât și după această dată. Amintim din vasta sa muncă de cercetare, împreună cu colaboratorii săi: *Roman R. Ciorogariu (1852-1936). Studii și documente*, Oradea, 1981; *Mărturii privind lupta românilor din părțile Aradului pentru păstrarea ființei naționale prin educație și cultură (1784-1918). Documente referitoare la Episcopia Ortodoxă a Aradului*, Arad, 1986; *Aradul cultural în lupta pentru înfăptuirea Marii Uniri (1908-1918)*, Arad, 1991; *Episcopia Aradului în vremuri de răscruce istorică (1918-1948)*, Arad, 2006. Cu toată considerabila contribuție a profesorului Vasile Popeangă, acesta nu a inițiat nicio serie care să ducă mai departe cercetarea istoriografică de acest tip. Preotul și istoricul Pavel Vesa vine și el cu o lucrare în acest sens, însă documentele de arhivă sunt valorificate la sfârșitul monografiei dedicate unui alt mare istoric, Gheorghe Ciuhandu (*Protopop dr. Gheorghe Cihandu (1875-1947)*, Arad, 2011).

Așadar Colecția lansată de Facultatea de Teologie Ortodoxă din Arad deschide perspectivele unui nou tip de cercetare, în continuitatea unei tradiții istoriografice prolifrice și științifice, necesare pentru restituirea unei istorii veritabile și constrictive. În același timp, arată viziunea inițiatorului ei, dar și a celor care se vor angaja în această provocare academică.

Protos. Lect. Univ. Dr. Nicolae M. Tang